

ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ

Бохенок Анна –Каріна

Науковий керівник – доц. Ороновська Л. Д.

ХОРОВА ШКОЛА АНАТОЛІЯ АВДІЄВСЬКОГО В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ХОРОВОЇ ТРАДИЦІЇ

В яскравому сузір'ї діячів української музичної культури другої половини ХХ – початку ХХІ століття вирізняється постать визначного хорового диригента і педагога Героя України, академіка Анатолія Авдієвського. Художній світогляд та музично виконавська естетика диригента отримали всебічне висвітлення в низці наукових праць відомих мистецтвознавців.

Художні пошуки та інновації Анатолія Авдієвського завжди викликали великий резонанс та інтерес в суспільстві і привертали пильну увагу мистецької наукової спільноти. Його унікальний художній та педагогічний досвід, наукові погляди набувають особливої вагомості в контексті розвитку сучасної системи диригентсько-хорової освіти, яка перебуває в стані пошуку нових педагогічних концепцій та інтеграцій в європейський та світовий соціокультурний простір.

Мета статті: дослідити особливість унікальної постаті Анатолія Авдієвського, як видатного композитора диригента, педагога та розкрити його хормейстерську майстерність на прикладі роботи з Національним академічним хоровим колективом імені Григорія Верьовки.

Хорова школа нашої держави, а саме різних представників цього виду діяльності(хормейстерів, керівників хорів, художніх керівників колективів) завжди притягала погляди науковців та дослідників цієї проблематики.

Одним із таких представників, який без перебільшення створив свою власну диригентсько-хорову школу - є «Титан української культури», - Анатолій Авдієвський. Багато років він керував легендарним колективом - Національним академічним хором імені Григорія Верьовки. В цьому колективі вся могутність та краса українського народу і його найбільшого багатства - народної пісні. Митець уміло поєднував духовні традиції народного мелосу із сучасним динамічним новаторством.

Самобутність мистецького обдарування Анатолія Авдієвського розкрилася з усією повнотою у тлумаченні кожної горизонтальної вокальної лінії у багатоголосній музичній тканині як довершеної самостійної мелодії, котра так органічно зливається з іншими в процесі єдиного звучання.

В мистецтві Анатолія Авдієвського як знакової постаті сучасної національної диригентсько-хорової школи, поєднуються пошанування до кращих художніх традицій з динамічним новаторством, надзвичайний природний дар щодо усвідомлення образності та індивідуальної сутності певного творчого зразка, які завжди стають джерелом неповторних виконавських інтерпретацій. [3].

Справжнім відкриттям для культурно-мистецької спільноти стала здійснена Анатолієм Авдієвським інтерпретація хорових творів Миколи Леонтовича, яка засвідчила про розширення виконавських обріїв колективу.

Можемо стверджувати, що високе звання Герой України, яким держава відзначила внесок Анатолія Авдієвського в українську культуру, – це звання за людський подвиг Анатолія Тимофійовича, саме за його самовіддану, натхненну працю. Під керівництвом видатного диригента Національний заслужений академічний хор імені Григорія Верьовки зумів у важкі роки економічних негараздів вистояти і зберегтися як самостійне художнє явище, в якому сконцентровані надбання музичної культури України від давнини до сучасності.

Феноменом творчості Маестро - є художній світогляд та музично-хорова естетика. Розширення репертуарних обріїв та збагачення системи музично-виражальних засобів обумовили еволюцію виконавського стилю Українського народного хору. Національна своєрідність мистецтва колективу виявляється найбільш яскраво в царині фольклорної, пісенно-хорової спадщини, яка була і залишається домінуючою лінією його функціонування в системі української музичної культури. До найважливіших пріоритетів хору відноситься також виконавське втілення хорової музики українських композиторів минулого і сучасності. [2].

Анатолій Авдієвський збагатив жанрову та стильову палітру колективу, уперше ввів до мистецького обігу широкий масив хорової літератури. Особливою заслугою видатного диригента є довершена інтерпретація тієї частини національного хорового надбання, яка через різноманітні ідеологічні доктрини в ХХ столітті була вилучена із культурномистецького процесу.

Яскраві концертні програми, створені колективом під керуванням видатного хорового диригента сучасності академіка Анатолія Авдієвського відзначаються глибиною та досконалістю художньо-виконавських концепцій, поєднують традиції і новаторство та віддзеркалюють світоглядні засади суспільства – на етапі його державотворення.

Хормейстерська діяльність Маестро: Творчість митця досить повно висвітлена в українському музикознавстві, проте особливості його хормейстерської подальшої роботи над розширенням звукового діапазону потребують більшого вивчення. Зазначено, що ідея синтезу народної та академічної манер співу мала послідовників у хоровому виконавстві, але найяскравіше її втілював А. Авдієвський. Колектив міг виконувати твори сучасних українських композиторів.

Обстоюючи свої творчі принципи, митець продемонстрував своєрідну творчу еволюцію колективу, який, починаючи від простих аранжувань українських народних пісень, досяг високого професійного рівня і здатності виконувати найкращі зразки світової хорової літератури [1].

А. Авдієвський продемонстрував своєрідну творчу еволюцію очолюваного ним колективу, який, починаючи від простих аранжувань українських народних пісень, досяг високого професійного рівня і здатності виконувати найкращі зразки світової хорової літератури.

Анатолій Авдієвський і його творче кредо: У 1965 колектив очолював Анатолій Авдієвський, при якому були створені блискучі програми українських народних пісень. Анатолій Тимофійович Авдієвський вперше ввів у народний хор жіночі академічні голоси, чим розширив його виконавські можливості. Його не задовольняло обмежене однорегістрове і однотемброве звучання жіночих голосів на зразок ансамблів і хорів окремих регіонів України (Полтавщини, Черкащини).

В 1971 році колективу було присвоєно почесне звання - Академічний.

У 1997 році хору було надано статус Національного. Репертуар хору сягає від автентичного фольклору до класичних обробок а-capella, творів сучасних композиторів; від вокально-хореографічних сцен, композицій, народних дійств до фольк-опери. Колективом стало доступним і підвладним те, що раніше в народному хорі здавалося неможливим.

Пів століття Анатолій Авдієвський очолював колектив. Митець став справжнім реформатором хорового співу, видатним хормейстером другої половини ХХ – початку ХХІ століття, лідером українського мистецтва, який завдяки своїй блискучій діяльності увійшов до когорти видатних митців сучасної світової культури.

Анатолій Тимофійович завжди прагнув до оновлення виконавських прийомів, розширення репертуару. Він не раз відзначав, що кожна народна пісня, залежно від жанру, регіону побутування, має свої темброво-вокальні барви, відчуття і відтворення яких ставало однією зі складових творчої роботи Маестро. Надзвичайна природна музикальність Анатолія Авдієвського допомагає віднайти в звучанні хорових вертикалей особнє внутрішнє емоційне наповнення: його акорди, по-особливому м'які й оксамитові, пронизані народними підголосками, випромінюють неповторне внутрішнє світло і зачаровують красою.

Анатолій Авдієвський – митець насправді сучасний. Він на диво органічно поєднує у творчості повагу до традицій із динамічним новаторством, яскраву народність з високим професіоналізмом.

Отже, Національний заслужений академічний хор імені Григорія Верьовки та його художній керівник Анатолій Авдієвський, упродовж багатьох десятиліть відкривають перед співвітчизниками безцінну музичну спадщину українського народу і здійснюють вагомий внесок у розвиток духовної культури. Маємо підстави зробити загальний висновок про те, що виконавський стиль Національного заслуженого академічного народного хору імені Григорія Верьовки на перетині XX – XXI століть є унікальним культурним феноменом, в якому сконцентровані найвищі художні досягнення нашого народу в царині пісенно-хорового, музично-інструментального та хореографічного мистецтва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кречко М. М. Відкритий лист. Звернення до художнього керівника та головного диригента Українського народного хору // Музика. 1992. № 5. С. 13
2. Кречко М. М. Проблеми розвитку народних хорів як одного з видів самодіяльного мистецтва // Музика. 1982. № 4. С. 22.
3. Лашенко А. П. З історії київської хорової школи. Київ : Муз. Україна, 2007. 197 с. : іл.
4. Лашенко А.П. З історії київської хорової школи / А.П. Лашенко. – К.: Муз. Україна, 2007. – 200 с.: іл.
5. Мартинюк Т. / Наукове осмислення феномену хорової школи Антолія Авдієвського \ ДВНЗ Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди. - Україна, 2014.

Водяна Марія

Науковий керівник – доц. Ороновська А. Д.

АКАДЕМІЧНА МУЗИКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНИХ ІНТЕРЕСІВ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

Сьогодні освіта й виховання реалізуються в основному завданні української національної школи: формуванні естетичних інтересів, вихованні духовної культури школярів, які повинні вміти творчо мислити, оцінювати різні життєві ситуації, відповідально ставитися до себе і результатів своєї праці.

Вивчення і трансформація цих інтересів на особистісному рівні становить чи не найскладнішу проблему в історії і практиці естетичного виховання. Адже інтерес виступає одним із важливих чинників формування свідомості людини, її моральних якостей, естетичних смаків.

Основою розробки педагогічних аспектів музичних інтересів стали наукові праці багатьох педагогів-дослідників (А. Болгарський, Б. Брилін, Н. Лисіна, Н. Морозова, С. Никитюк, Т. Плєсніна, Б. Теплов, Г. Тарасов та ін.).

Загальні питання про музичний інтерес висвітлено в дисертаційних дослідженнях таких авторів: О. Бурлина, О. Дем'янчук, М. Румер, А. Сохор, В. Цукерман, Г. Щукіна та ін. Вченими визначено, що інтерес до музики присутній в усіх процесах пізнання, основою якого є - мотивований інтерес.

Мета статті полягає у вивченні академічної музики як засобу формування музичних інтересів учнів.

Академічна музика – широкий термін, який вживається для визначення типу музики, що належить до писемної композиторської традиції та наслідує сформовані в XVII–XIX століттях музичні форми і жанри, інструментарій та традиції виконання.

Термін «академічна музика» використовується:

1. У значенні якісної оцінки (*лат. classicus* – зразковий): музика минулого, що витримала випробування часом та має аудиторію в сучасному суспільстві. Уже сьогодні як класичні сприймаються не тільки перлини «високого» музичного мистецтва, але й найкращі взірці розважальних жанрів минулого: наприклад, вершини французької та віденської оперети XIX – початку XX ст., вальси Йогана Штрауса тощо. Показовими в цьому сенсі є вислови «класики джазу», «класична естрада» та ін. У стійкій характеристиці Гайдна, Моцарта та Бетховена як віденських класиків також є і певна частка якісної оцінки їхньої творчості як фундаменту для подальшого розвитку музичної композиції. У музичних енциклопедіях таке тлумачення класичної музики, як правило, подається під гаслом «Музична класика» [3].